

סיכומי הדינים העולים ממוסקנת הגמרא בדף היומני

קידושין דף ל' למסקנא

דף ל' ע"א

א. בעוד שידו של אדם תקיפה על בנו, ישיאנו אשה (וי"מ שילמדו תוכחת ומוסר). י"א שהוא מבן שש עשרה ועד כ"ב, וי"א מבן י"ח עד כ"ד.

ב. אין חיוב על האב ללמד לבנו אלא מקרא. וזבולון בן דן לימדו אבי אביו, מקרא ומשנה ותלמוד הלכות ואגדות.

ג. י"א שאבי אביו אין צריך ללמדו תורה, שנאמר ולמדתם את בניכם, ולא בני בניכם. ומה שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך, בא לומר שהמלמד את בנו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו למדו לו ולבנו ולבן בנו עד סוף כל הדורות. וי"א שצריך ללמדו, שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך. ו'בניכם', בא למעט בנותיכם.

ד. כל המלמד את בן בנו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו קבלה מהר סיני, שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך, וסמוך לו יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב. ומשום דרשה זו, מיהר רבי יהושע בן לוי לצאת בלא עטיפה הוגנת על ראשו כשהביא את התינוק לבית הכנסת. ויש אמוראים שלא טעמו מעט בשר שהיו רגילים בבוקר, עד שחזר עם התינוק והוסיף לו על לימודו, או עד שהביא את התינוק לבית המדרש.

ה. לעולם ישלש אדם את ימי השבוע, שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד, שנאמר 'ושננתם', אל תקרי ו'שננתם' אלא ו'שלשתם'.

ו. ראשונים נקראו סופרים, שהיו סופרים כל האותיות שבתורה. והיו אומרים וא"ו של 'גחון' חציין של אותיות, דרש דרש של תיבות, והתגלח של פסוקים.

סיכומי הדינים העולים ממוסקבה הגמרא בדף היומי

ולא נתבאר אם 'וא"ו' של גחון הוא מחצי הראשון או מחצי השני, וכן והתגלח, לפי שאין אנו בקיאים לא בחסירות ויתירות, ולא בהפסק הפסוקים. אות עי"ן של יכרסמנה חזיר 'מיער', חציין של תהלים. והוא רחום יכפר עון, חציין של פסוקים.

ז. מנין הפסוקים בספר תורה, הוא חמשת אלפים ושמונה מאות ושמונים ושמונה. יתר עליו תהלים שמונה, חסר ממנו דברי הימים שמונה.

ח. 'ושננתם' שיהו דברי תורה מחודדים בפ"ך, שאם ישאלך אדם דבר, אל תגמגם ותאמר לו, אלא אמור לו מיד.

דף ל' ע"ב

א. אפילו האב ובנו, הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד, נעשים אויבים זה את זה. ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה, שנאמר את והב בסופה, אל תקרי בסופה אלא בסופה.

ב. 'ושמתם' סס תם, נמשלה תורה כסס חיים, משל לאדם שהכה את בנו מכה גדולה, והניח לו רטיה על מכתו, ואמר לו בני, כל זמן שהרטיה על מכתך, אכול ושתה מה שהנאתך, ורחוץ בחמין ובצונן, ואין אתה מתיירא. ואם אתה מעבירה, הרי היא מעלה נומי (צמחים). כך הקדוש ברוך הוא אמר לישראל, בני בראתי יצר הרע, ובראתי לו תורה תבלין. אם אתם עוסקים בתורה, אינכם נמסרים בידו, ואם לאו אתם נמסרים בידו. ולא עוד אלא שכל משאו ומתנו בכך. ואם אתה רוצה, עסוק בתורה ואתה מושל בו.

ג. קשה יצר הרע שאפילו יוצרו קראו רע, שנאמר כי יצר לב האדם רע מנעוריו. ומתחדש עליו בכל יום, ומתגבר עליו בכל יום, ומבקש המיתו. ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו, אין יכול לו. אם פגע בכך מנוול זה, משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ.

ד. חייב אדם להשיא לבנו אשה, וכן לבתו, ילביש ויכסה כדי שיקפצו עליה בני אדם.

ה. לתנא קמא, יכול אדם ללמד לבנו לעשות עיסקא, שהרי למדו חיים. ולרבי

סיכומי הדינים העולים ממסקנת הגמרא בדף היומי

יהודה צריך ללמדו אומנות דוקא, שלפעמים לא יהיה לו במה לעשות סחורה, והוא עומד ומלסטם את הבריות.

ו. כל מצות המוטלת על הבן לעשות לאביו, אחד אנשים ואחד נשים חייבין. אלא שהאשה אין סיפק בידה לעשות, מפני שרשות בעלה עליה. ואם נתגרשה שניהם שוים.

ז. השוה הכתוב כבוד אב ואם לכבוד המקום, מוראת אב ואם למוראת המקום, ברכת אב ואם לברכת המקום, אבל בהכאה ודאי אי אפשר להשוותם, שאין הכאה כלפי מעלה. וכן הוא בדין, שהרי שלשתן שותפין בו.

ח. שלשה שותפין באדם, הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו, בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני.

ט. גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שבן מכבד אמו יותר מאביו, שמשדלתו בדברים, לפיכך הקדים הקדוש ברוך הוא כיבוד אב לאם. וגלוי וידוע לפניו שהבן מתיירא מאביו יותר מאמו, מפני שמלמדו תורה, לפיכך הקדים מורא האם לאב.

שלום

אומץ יקר!

דוח לנו על תיקון מעות, שגיאת כתיב, הערה, או כל תגובה אחרת, בכתובת: 7600235@gmail.com
אין לעשות שימוש מסחרי בסיכום זה או בחלק ממנו.

להצטרפות שלחו דואר לכתובת: 7600234@etrog.net.il